ผลผูกพันของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาและสิทธิในการได้รับความคุ้มครองทางตุลาการในสหภาพยุโรป: วิเคราะห์คดี RFC Seraing v FIFA

THE BINDING EFFECT OF CAS AWARDS AND THE RIGHT TO EFFECTIVE JUDICIAL PROTECTION IN THE EU: AN ANALYSIS OF RFC SERAING V FIFA

ปีดิเทพ อยู่ยืนยง
Pedithep Youyuenyong
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Faculty of Law, Chiang Mai University
Email: pedithep.y@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาพัฒนาการของคดี RFC Seraing v FIFA โดยเน้นศึกษาการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระของกระบวนการยุติธรรมทางกีฬา รวมทั้งขอบเขตของกฎหมายสหภาพยุโรปที่เกี่ยวข้อง การศึกษาด้วยเอกสารทางกฎหมายจึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาคดี RFC Seraing v FIFA ที่ถูกวินิจฉัยชี้ขาดโดยศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (CAS) บทความนี้ชี้ให้เห็นว่าศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปไม่จำต้องผูกพันทางกฎหมายแก่คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาโดยอัตโนมัติ บทความฉบับนี้ยังอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นความชอบด้วยกฎหมายของเนื้อหาคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา รวมทั้งประเด็นความตึงเครียดระหว่างการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สามกับกฎหมายแข่งขันทางการค้าสหภาพยุโรป ท้ายที่สุด บทความนี้วิเคราะห์บรรทัดฐานในคดีนี้อาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า ด้วยพิจารณาประเด็นทางกฎหมายสำคัญ ได้แก่ ความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาภายใต้หลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาด และประเด็นความท้าทายทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาอาจอยู่ภายใต้การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ในกรณีที่มีการล่วงละเมิดบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนดังปรากฏอยู่ในกฎหมายสหภาพยุโรป

คำสำคัญ : ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป , ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา , สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ , หลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาด, คดี RFC Seraing

*Received July 23, 2026 ; Revised September 1, 2026; Accepted September 8, 2026

ISSN 3057-076X (Online)

Abstract

This paper explores developments in *RFC Seraing v FIFA*, with a particular focus on the autonomy of sports judicial process and the scope of related EU law. A legal documentary study is conducted based on RFC Seraing v FIFA and the awards rendered by the Court of Arbitration for Sport (CAS). This paper explains that the Judicial Courts in EU Member States cannot automatically treat CAS awards as legally binding. It additionally examines the legitimacy of CAS awards within the EU, including the legal tension between FIFA's prohibition of third-party ownership (TPO) and EU competition law. Finally, it analyses the crucial precedent of this case that have reshaped FIFA's judicial process, addressing key legal issues such as the finality of CAS awards under the doctrine of *res judicata* and the relevant legal challenges. The results indicate that CAS awards may be subject to effective judicial review by courts in EU Member States where EU public policy, as reflected in EU law, is violated.

Keywords: Court of Justice of the European Union, Court of Arbitration for Sport, Fédération Internationale de Football Association, Res Judicata, RFC Seraing Case

บทนำ

ในปัจจุบันสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (Fédération Internationale de Football Association) หรือฟีฟ่า (FIFA) พยายามวางกฎระเบียบ (Ruling) ควบคุมบรรดาสมาคมฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า (FIFA National Member Associations) ให้ประพฤติปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กล่าวมานี้ย่อมทำให้บรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลที่เป็นสมาชิกของฟีฟ่า ตลอดจนผู้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าอยู่ร่วมกันในวงการกีฬาฟุตบอลได้อย่างสงบสุข ปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นธรรม และไม่แสวงหาช่องทางเอารัดเอาเปรียบระหว่างกันอย่างไม่เป็นธรรม โดยมีกฎระเบียบที่ฟีฟ่าวางเอาไว้มีสภาพบังคับและกำหนดบทลงโทษทางวินัยแก่ผู้ฝ่าฝืนอย่างชัดเจน ระบอบการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลเหนือบรรดาสมาชิกของฟีฟ่า (FIFA Membership) หรือรูปแบบการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติ ที่อำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลทั้งหมดถูกรวมอยู่ไว้ที่ฟีฟ่าแต่เพียงผู้เดียว ผ่านการยอมตนเข้ามาเป็นสมาชิกของฟีฟ่าหรือยอมตนเข้ามาอยู่ภายใต้เขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติของฟีฟ่า (FIFA's Jurisdiction) ทำให้บรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า ตลอดจนผู้ที่ยอมตนเข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า ต้องปฏิบัติตนในขณะลงแข่งขันกีฬาหรือปฏิบัติต่อผู้อยู่ร่วมวงการกีฬาฟุตบอลเดียวกันโดยยึดถือความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) กับความเป็นธรรม (Fairness) ที่แฝงเอาไว้ในกฎระเบียบที่ฟีฟ่าบัญญัติเอาไว้ (Cazotto et al., 2022) นั้นหมายความว่ากฎระเบียบที่ฟีฟ่าวางเอาไว้มุ่งเน้นให้ผู้คนในวงการกีฬาฟุตบอลประพฤติปฏิบัติตนระหว่างกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ ยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม และไม่แสดงพฤติกรรมไปในทางที่เสื่อมเสียหรือบ่อนทำลายผลประโยชน์ส่วนรวมของวงการกีฬาฟุตบอลเป็นสำคัญ

กฎระเบียบของฟีฟ่าไม่เพียงวางการกรอบความประพฤติ วิธีปฏิบัติและคุณธรรมที่นักกีฬาฟุตบอลหรือบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลต้องยึดถือ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้การแข่งขันกีฬาฟุตบอลระดับสากลและสร้างความสมัครสมานสามัคคีระหว่างผู้คนในแวดวงกีฬาฟุตบอลนานาชาติ กฎระเบียบของฟีฟ่ายังวาง

หลักเกณฑ์ว่าด้วยสิทธิ หน้าที่และความรับผิดของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Activities) (Al Sulaiti & Teixeira, 2019) และผู้คนที่ดำเนินธุรกิจการค้า (Business and Commerce) (Batmunkh, 2021) ในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติ โดยฟีฟ่าใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของตนเข้าไปแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือการประกอบธุรกิจการค้าของบรรดาผู้คนที่อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติ มุ่งหมายให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ผู้คนที่อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติทำเอาไว้ร่วมกันไม่ส่งผลให้คู่สัญญาหรือคู่ตกลงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถูกปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมหรือถูกเอารัดเอาเปรียบอย่างไม่เป็นธรรม การที่ฟีฟ่าใช้อำนาจของตนวางกรอบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือการประกอบธุรกิจการค้าของบรรดาผู้คนที่อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติ อาจส่งเสริมให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและให้ธุรกิจการค้าในวงการกีฬาฟุตบอลสากลดำเนินไปได้อย่างราบรื่น โดยกฎระเบียบของฟีฟ่ากำหนดแนวทางให้แก่องค์กรที่ฟีฟ่าจัดตั้งขึ้นเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทของฟีฟ่า (FIFA's Adjudicatory Bodies) เพื่อระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือการประกอบธุรกิจการค้าของบรรดาผู้คนที่อยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติ ใช้นำมาประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรดังกล่าวว่าข้อสัญญาใดไม่เหมาะสมหรือข้อตกลงใดที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งฟีฟ่ายังให้อำนาจแก่องค์กรดังกล่าวที่จะกำหนดให้ข้อสัญญาที่ไม่เหมาะสมหรือสั่งให้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้น มีผลใช้บังคับเท่าที่เหมาะสมและเป็นธรรมสอดคล้องกันกับกฎระเบียบที่ฟีฟ่าได้วางเอาไว้เท่านั้น

แม้ว่ากฎระเบียบของฟีฟ่าจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตกับความเป็นธรรมในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือการดำเนินธุรกิจการค้าในวงการกีฬาฟุตบอลนานาชาติก็ตาม แต่ก็เปรียบประหนึ่งว่าฟีฟ่าแต่เพียงผู้เพียววางกฎระเบียบมาแทรกแซงกลไกตลาดธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลนานาชาติ โดยไม่ปล่อยให้กลไกตลาดของธุรกิจอุตสาหกรรมดังกล่าวทำงานอย่างเป็นอิสระ ด้วยการปล่อยให้มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี (Free Competition) (Fédération Internationale de Football Association [FIFA], 2020) อีกทั้งยังเปรียบเสมือนว่าฟีฟ่าใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลเข้าไปแทรกแซงโครงสร้างตลาดธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลในทั่วทุกมุมโลก โดยทั้งสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า สมาคมกีฬาฟุตบอลขนาดใหญ่และสมาคมกีฬาฟุตบอลขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า ตลอดจนบรรดานักกีฬาฟุตบอลกับบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล ต่างก็ได้รับผลกระทบจากการวางกฎระเบียบของฟีฟ่าที่กล่าวมานี้

ยิ่งไปกว่านั้น กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า (FIFA's Justice System) หรือกระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างฟีฟ่าหรือบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า กับระหว่างบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าด้วยกันเอง ที่ฟีฟ่าได้เป็นผู้กำหนดกระบวนการนี้ขึ้นมายังมุ่งเน้นการปกป้องความศักดิ์สิทธิ์ของกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า ด้วยการใช้อำนาจขององค์กรชี้ขาดข้อพิพาทของฟีฟ่า (FIFA's Adjudication Bodies) วินิจฉัยว่าการกระทำใดๆ ของบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า กระทำการอยู่ภายใต้กรอบและขอบเขตที่กฎระเบียบที่ฟีฟ่ากำหนดเอาไว้อย่างเคร่งครัดหรือไม่ อันถือเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎระเบียบ (Regularity) หรือการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎระเบียบ (Irregularity) ที่ฟีฟ่าได้วางเอาไว้หรือไม่ เท่ากับว่ากระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่ายังช่วยปกป้องคุ้มครองความเป็นอิสระในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า (Autonomy of FIFA) (Hamerník, 2023) ที่ฟีฟ่าสามารถบริหารปกครองบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกได้ตามความปรารถนา พร้อมกับสามารถวางกฎระเบียบให้บรรดาสโมสรกีฬาฟุตบอล นักกีฬาฟุตบอล บุคลากรทางการกีฬาฟุตบอลและผู้เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าจากทั่วทุกมุมโลกต้องประพฤติปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าก็เท่ากับเป็นการใช้อิทธิพลเหนือกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือการประกอบธุรกิจการค้าในกีฬาฟุตบอลนานาชาติ โดยเสมือนหนึ่งว่าฟีฟ่ามีอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงรายเดียว (A Dominant Position) เหนือตลาดธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลทั่วทุกมุมโลก (Podszun & Kirk, 2025) ระบบการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลที่ฟีฟ่ามีอยู่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอำนาจเหนือตลาดธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลโดยฟีฟ่าเพียงรายเดียว หากฟีฟ่ากำหนดกฎระเบียบเพื่อจำกัดเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือพฤติกรรมประกอบธุรกิจการค้าของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า สโมสรกีฬาฟุตบอล นักกีฬาฟุตบอลและบุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล พฤติการณ์ที่กล่าวมานี้ก็จะถือเป็นการผูกขาดโดยฟีฟ่าในฐานะที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ตน

บทความนี้ศึกษาพัฒนาการของคดี RFC Seraing v FIFA โดยต้องการชี้ให้เห็นว่าเหตุใดพัฒนาการของคดี RFC Seraing v FIFA ส่งผลให้ศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปไม่จำต้องผูกพันทางกฎหมายแก่คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาโดยอัตโนมัติ ผ่านการพิจารณาประเด็นทางกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ ความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาภายใต้หลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดและประเด็นความท้าทายทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งชี้ให้เห็นว่าเหตุใดคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาอาจอยู่ภายใต้การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ในกรณีที่ถ้อยคำหรือเนื้อความของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายสหภาพยุโรปที่มุ่งรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เนื้อหา

1. อิสระในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ากับการวางระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ฟีฟ่าเป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลระดับนานาชาติ (International Governing Body of Football) ถูกจัดตั้งขึ้นในรูปแบบนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนของสวิส (Private Swiss Law) ที่ดำเนินกิจการไม่แสวงหากำไร (Non-Profit Association) การดำเนินงานบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าสามารถขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นั้นก็เพราะฟีฟ่าเกิดขึ้นมาจากการรวมตัวของกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ในกีฬาฟุตบอลสากลจากทั่วทุกมุมโลก โดยมีการจัดทำธรรมนูญฟีฟ่า (FIFA Statute) ที่ประหนึ่งเป็นกฎระเบียบสูงสุดในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลทั่วทุกมุมโลก รวมทั้งธรรมนูญฉบับนี้ยังสถาปนาระบบการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติ เปิดโอกาสให้สมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าจากทั่วทุกมุมโลกเข้ามาอยู่ภายใต้ระบบการกำกับดูแลกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากลหรือระบบการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนานาชาติที่ฟีฟ่าได้กำหนดเอาไว้ ตลอดจนกำหนดให้สมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่ายอมรับเขตอำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า (Perruchoud, 2023) นั้นหมายความว่าบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าและผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าทุกลำดับชั้นต่างก็ต้องยอมรับนับถือกฎระเบียบของฟีฟ่า (FIFA Rules and Regulations) โดยดุษฎี ถ้าหากบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าและผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็ย่อมต้องได้รับโทษทางวินัยที่ฟีฟ่ากำหนดเอาไว้ (FIFA’s Sanctions) ที่กล่าวมานี้เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ฟีฟ่าสร้างการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของตน (FIFA's Self-Governance) ผลที่ตามมาทำให้ฟีฟ่ามีอิสระในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของตนเอง (Autonomy of FIFA) สามารถใช้อิสระในการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลที่ตนมีสถาปนาอำนาจบริหารปกครองเหนือกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากลที่บรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าทุกลำดับชั้นเข้ามา

เกี่ยวข้อง หรือมีอำนาจอิสระที่จะใช้อำนาจกำกับดูแลการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลนานาชาติที่บรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งฟีฟ่ายังสามารถวางกฎระเบียบ (FIFA's Rules and Regulations) มาใช้ควบคุมกิจกรรมกีฬาหรือการจัดการแข่งขันกีฬาภายใต้เขตอำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติของตน (Hylton, 2017)

การที่ฟีฟ่าสามารถวางกฎระเบียบเพื่อบริหารปกครองบรรดาผู้อยู่ภายใต้เขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติของตนได้อย่างอิสระ ก็เท่ากับฟีฟ่ามีหลักประกันความเป็นอิสระในการออกกฎข้อบังคับเพื่อใช้ในเขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติของตนเอง (FIFA's Global Football Regulatory Autonomy) (Mercado Jaén et al., 2026) กล่าวคือ การที่ฟีฟ่ามีสถานะทางกฎหมายเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนสวิส ที่แยกต่างหากออกจากรัฐหนึ่งรัฐใด (หรือประเทศประเทศหนึ่งประเทศใด) มีเขตอำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติของตน มีอำนาจของตนในการวางกฎระเบียบมาควบคุมกิจกรรมกีฬาฟุตบอลสากลในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประมวลวินัย (Disciplinary Code) หรือประมวลจริยธรรม (FIFA Code of Ethics) อีกทั้งฟีฟ่ายังมีความสามารถในการวางระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (FIFA Financial Rules) ของบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าและบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าทุกลำดับชั้น ระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กล่าวมานี้มักให้อำนาจฟีฟ่าเข้าไปแทรกแซงการทำสัญญาทางธุรกิจการค้าและจัดระเบียบการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อรักษาเสถียรภาพของสัญญาให้คู่สัญญาทุกฝ่ายต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม รวมทั้งคุ้มครองประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ทุกฝ่ายพึงมีพึงได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาที่ฟีฟ่าใช้อำนาจปกครองควบคุมหรือการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาที่ฟีฟ่าใช้อำนาจกำกับดูแล ทั้งยังสกัดกั้นไม่ให้บุคคลภายนอกใช้ช่องทางมาแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือแสดงพฤติกรรมเอารัดเอาเปรียบบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า โดยกฎระเบียบที่กล่าวมานี้ครอบคลุมทั้งระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (RSTP) ระเบียบว่าด้วยเอเย่นต์นักกีฬาฟุตบอล (Football Agent Regulations หรือ FFAR) และระเบียบว่าด้วยการออกใบอนุญาตดำเนินกิจการสโมสรกีฬาฟุตบอล (Club Licensing Regulations หรือ CLR) ฯลฯ อีกประการหนึ่ง ฟีฟ่ายังสร้างกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า (FIFA Judicial System) อันประกอบไปด้วยขั้นตอนที่มีบทบาทหลักในการตรวจสอบการทำข้อตกลงระหว่างผู้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ตอบแทนกันอย่างเป็นธรรม ให้ความเป็นธรรมผู้ถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในตลาดธุรกิจอุตสาหกรรมฟุตบอลระหว่างประเทศ ซึ่งกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่าแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนสำคัญด้วยกัน อันประกอบด้วย (ก) ขั้นตอนการควบคุมความชอบด้วยระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยองค์กรภายในฟีฟ่า ได้แก่ ขั้นตอนที่ฟีฟ่ากำหนดให้องค์กรภายในฟีฟ่า เช่น คณะกรรมการวินัยของฟีฟ่า (FIFA Disciplinary Committee) คณะกรรมการจริยธรรมของฟีฟ่าของฟีฟ่า (FIFA Ethics Committee) ใช้ดุลพินิจควบคุมตรวจสอบว่าบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าและบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่าทุกลำดับชั้น ประพฤติตนตามระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือไม่ โดยถือว่าระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กล่าวมานี้ เป็นหลักสำคัญที่ทุกคนต้องรักษายึดถือเป็นกรอบวินัยในการประพฤติปฏิบัติต่อกันในทางเศรษฐกิจอย่างเคร่งครัด หากผู้ใดฝ่าฝืนจะถือว่ากระทำความผิดวินัยและต้องได้รับโทษทางวินัยตามที่ระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจกำหนดเอาไว้ นอกจากนั้นอาจมีองค์กรอื่นที่ทำหน้าที่ในขั้นตอนนี้ (FIFA, n.d.) เช่น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของฟีฟ่า (FIFA Appeal Committee) ทำหน้าที่รับพิจารณาอุทธรณ์และทบทวนคำสั่งลงโทษทางวินัยที่ออกโดยคณะกรรมการวินัยของฟีฟ่า อีกทั้ง ฟีฟ่ายังจัดตั้งศาลชี้ขาดข้อพิพาท

ทางฟุตบอลของฟีฟ่า (FIFA Football Tribunal) ที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรชี้ขาดข้อพิพาทอันเกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า หรือระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า หรือระหว่างบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่ากับบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า เช่น ผู้บริหารสโมสรกีฬาฟุตบอล นักกีฬาฟุตบอล บุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล ฯลฯ ด้วยกัน และ (ข) ขั้นตอนการควบคุมความชอบด้วยระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยองค์กรภายนอกฟีฟ่า ได้แก่ ขั้นตอนที่ฟีฟ่ากำหนดให้ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (Haas, 2026) ซึ่งเป็นองค์กรที่เป็นอิสระจากอำนาจบริหารปกครองของฟีฟ่าและเป็นอิสระไม่ขึ้นตรงกับฟีฟ่า ใช้วิธีการอนุญาโตตุลาการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาททางการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลนานาชาติ จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า หรือระหว่างฟีฟ่ากับบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า หรือระหว่างบรรดาสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่ากับบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า เช่น ผู้บริหารสโมสรกีฬาฟุตบอล นักกีฬาฟุตบอล บุคลากรทางการกีฬาฟุตบอล ฯลฯ ด้วยกัน อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าเพื่อควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การออกคำสั่งลงโทษทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยระเบียบว่าด้วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ซึ่งขั้นตอนการควบคุมความชอบด้วยระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาองค์กรภายนอกฟีฟ่า ถูกตรวจสอบและควบคุมโดยศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส (ประเทศสวิตเซอร์แลนด์) อีกชั้นหนึ่ง เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่ากฎหมายสวิส (กฎหมายสมาพันธ์รัฐบัญญัติว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (Federal Act on Private International Law หรือ PILA) วางหลักเกณฑ์ให้ศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิสมีอำนาจตรวจสอบคำชี้ขาดในข้อพิพาทเกี่ยวกับการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยฐานฝ่าฝืนระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาว่าขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (Public Policy หรือ Ordre Public) หรือไม่ (Baddeley, 2020) นั้นหมายความว่าศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิสใช้ควบคุมคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาที่ใช้อำนาจในกระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่า หากคำชี้ขาดมีเนื้อหาหรือสาระสำคัญฝ่าฝืนกฎหมายสวิสเซอร์แลนด์ ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิสมีอำนาจเพิกถอนและปฏิเสธการบังคับใช้คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาได้

2. สิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สามของฟีฟ่า

ฟีฟ่าในฐานะที่เป็นองค์กรบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากล ใช้อำนาจอิสระตามธรรมนูญแห่งการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากล (FIFA's Statutes) ของตน ทำหน้าที่เป็นผู้ใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาเพื่อควบคุมกิจกรรมกีฬาให้ได้มาตรฐาน และกำกับดูแลการการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่เกิดในในประเทศอันเป็นที่ตั้งของสมาคมชาติสมาชิกของฟีฟ่าให้เป็นไปได้อย่างราบรื่น รวมถึงวางระเบียบควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หรือระเบียบที่ให้อำนาจฟีฟ่าเข้าควบคุมหรือแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองของฟีฟ่าด้วยกันเองหรือบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองของฟีฟ่ากับบุคคลภายนอก เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำข้อตกลงหรือข้อสัญญาที่ทำให้คู่ตกลงหรือคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องเสียเปรียบต่อคู่ตกลงหรือคู่สัญญาอีกฝ่ายจนเกินสมควร หรือคู่ตกลงหรือคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องรับภาระมากกว่าวิญญูชนทั่วไปจะคาดหมายได้ อีกด้านหนึ่งการใช้อำนาจของฟีฟ่าเข้าแทรกแซงดังที่กล่าวมานี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลระหว่าง "การส่งเสริมให้คู่ตกลงหรือคู่สัญญาทุกฝ่ายตอบแทนประโยชน์ซึ่ง

กันและกันอย่างสมเหตุสมผล” ภายใต้ข้อตกลงหรือสัญญาต่างตอบแทนที่เป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และ “การจัดระเบียบวงการกีฬาเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย” ในวงการกีฬาฟุตบอลสากล หนึ่งในข้อตกลงที่ฟีฟ่าได้กำหนดเอาไว้เพื่อเป้าหมายที่กล่าวมานี้ นั้นก็คือ ข้อห้ามการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สามของฟีฟ่า

การถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สาม (Third-Party Ownership หรือ TPO) หมายถึง การที่นักกีฬาฟุตบอลกับสโมสรกีฬาฟุตบอลตกลงยินยอมให้บุคคลที่สาม (Third Party) (เช่น เอเย่นต์นักกีฬาฟุตบอล (Agents) องค์กรที่ประกอบธุรกิจเอเยนต์นักกีฬาฟุตบอล (Agency) หรือธุรกิจในรูปแบบระดมทุนจากนักลงทุนมาดำเนินธุรกิจหรือกองทุนเฮดจ์ฟันด์ (Hedge Fund) ฯลฯ) สามารถแสวงหารายได้หรือแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลทั้งหมดหรือบางส่วน ภาคเอกชนหรือองค์กรธุรกิจภายนอกอาจให้เงินทุนสนับสนุนบางส่วนหรือให้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจบางอย่างแก่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้นสังกัดของนักกีฬาฟุตบอลเพื่อแลกกับส่วนแบ่งทางในสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลที่กำลังจะเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น การที่บุคคลที่สามได้รับส่วนแบ่งจากค่าธรรมเนียมการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร (Transfer Fees)) ซึ่งการทำข้อตกลงในวงการกีฬาฟุตบอลเช่นว่านี้อยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract) หรือเสรีภาพแก่ผู้คนในวงการกีฬาในการตัดสินใจเลือกกำหนดรายละเอียดในสัญญาและระบุเงื่อนไขข้อตกลงระหว่างกันได้ตามความต้องการหรือความตกลงของคู่สัญญาทุกฝ่าย โดยคู่สัญญาทุกฝ่ายต้องยึดถือหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา (Pacta Sunt Servanda) เป็นสำคัญ หลักการทางกฎหมายที่กล่าวมานี้เปิดช่องให้มีตัดสินใจทำข้อตกลงว่าด้วยการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สาม (TPO Agreement) ระหว่างผู้คนในวงการกีฬาฟุตบอล ฟีฟ่าเห็นว่าการเปิดช่องให้ทำข้อตกลงเช่นว่านี้ได้ในวงการกีฬาฟุตบอลสากล เท่ากับว่าเปิดโอกาสให้บุคคลที่สามเข้ามาใช้อิทธิพลทางธุรกิจครอบงำการดำเนินการหรือใช้ความผูกพันตามข้อตกลงชี้ทิศทางการบริหารงานของสโมสรกีฬาฟุตบอล ส่งผลให้สามารถเข้ามามีอิทธิพลเหนือบรรดาสโมสรกีฬาฟุตบอลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจการบริหารกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า รวมทั้งบุคคลที่สามอาจใช้อิทธิพลทางธุรกิจสามารถกำหนดทิศทางการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร โดยบีบให้สโมสรกีฬาฟุตบอลต้องยอมให้นักกีฬาฟุตบอลภายใต้สังกัดของตน โอนย้ายไปสังกัดสโมสรกีฬาฟุตบอลอื่น อันเป็นสร้างเงื่อนไขที่ให้ได้มาซึ่งส่วนแบ่งค่าธรรมเนียมการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรที่บุคคลที่สามพึงปรารถนาเท่านั้น โดยไม่ใยดีถึงความต้องการ การได้รับสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลอย่างแท้จริง และความประสงค์อันแท้จริงของนักกีฬาฟุตบอลภายใต้สังกัดที่ยังคงต้องการอยู่ภายใต้สังกัดเดิม เหตุนี้เองฟีฟ่าจึงได้กำหนดห้ามการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สาม (Banning of TPO) เอาไว้ในมาตรา 18 ทวิ และมาตรา 18 ตรี แห่งระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่า (Articles 18bis and 18ter of the FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players หรือ RSTP) (FIFA, 2016) เหตุนี้เองถ้าสโมสรกีฬาฟุตบอลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อห้ามการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สามที่ปรากฏอยู่ในระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่าก็จะถูกลงโทษทางวินัย (Disciplinary Sanctions) ได้แก่ โทษห้ามรับโอนนักกีฬาฟุตบอลเข้ามาสังกัดสโมสร (Transfer Bans) โทษปรับเป็นจำนวนเงินมหาศาล (Substantial Financial Penalties) โทษตัดแต้มสโมสรกีฬาฟุตบอลอันส่งผลต่อการได้รับสิทธิให้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬา (Potential Point Deductions) หรือโทษว่ากล่าวตักเตือน (Warning) เห็นได้ว่าโทษที่สโมสรกีฬาฟุตบอลต้องเผชิญล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมกีฬาฟุตบอลหรือประกอบธุรกิจการค้าในอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอล (van Maren et al., 2016)

3. พัฒนาการของคดี RFC Seraing v. FIFA

แม้ว่ามาตรา 18 ทวิ และมาตรา 18 ตรี แห่งระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่าได้วางข้อห้ามการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สาม ฟีฟ่าในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดในเขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของตนได้ตราขึ้น เพื่อควบคุมความประพฤติของสโมสรกีฬาฟุตบอลไม่ให้สร้างข้อตกลง TPO กับบุคคลภายนอก (Peiffer, 2019) หากสโมสรกีฬาฟุตบอลใดใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องถูกลงโทษทางวินัยตามที่ระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่าแต่ราชสโมสรกีฬาฟุตบอลแห่งเซอแร็ง (Royale Football Club Seraing) (หรือสโมสร RFC Seraing) ซึ่งอยู่ที่เมืองลีแยฌ (Liège) ราชอาณาจักรเบลเยียม (ประเทศเบลเยียม) ได้เคยทำข้อตกลง TPO กับบริษัทข้ามชาติ นั้นก็คือ กองทุนการลงทุนด้านกีฬา Doyen (Doyen Sports Investments Limited) ที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนของประเทศมอลตา (Malta) ประกอบธุรกิจในรูปแบบระดมทุนจากนักลงทุนมาดำเนินธุรกิจหรือกองทุนเฮดจ์ฟันด์ กองทุนที่กล่าวมานี้เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน ทำหน้าที่บริหารจัดการสิทธิทางเศรษฐกิจอันเป็นประโยชน์เฉพาะด้านของสโมสรกีฬาฟุตบอล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างข้อตกลง TPO เพื่อเปิดโอกาสให้มีการทำข้อตกลงการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร เพื่อนำไปสู่การได้รับค่าธรรมเนียมการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสร มาช่วยเสริมสภาพคล่องให้กับสโมสรกีฬาฟุตบอลที่อาจเผชิญภาวะขาดแคลนเงินสดมาหมุนเวียนในการบริหารงบประมาณของสโมสร การทำข้อตกลงที่กล่าวมานี้ระหว่างสโมสร RFC Seraing กับกองทุนการลงทุนด้านกีฬา Doyen ก็เท่ากับว่าเป็นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนต่อข้อห้ามการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สามที่ปรากฏอยู่ในระเบียบว่าด้วยสถานะและการโอนย้ายนักกีฬาฟุตบอลข้ามสโมสรของฟีฟ่าเรียบร้อยแล้ว

เหตุนี้เอง ในปี 2015 ฟีฟ่าจึงได้ดำเนินการทางวินัยต่อสโมสร RFC Seraing โดยคณะกรรมการวินัยของฟีฟ่า ใช้ดุลพินิจควบคุมตรวจสอบว่าสโมสร RFC Seraing ในฐานะที่เป็นผู้อยู่ภายใต้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของสมาคมกีฬาฟุตบอลชาติสมาชิกของฟีฟ่า นั้นก็คือ ราชสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งเบลเยียม (Royal Belgian Football Association หรือราชสมาคม RBFA) คณะกรรมการวินัยของฟีฟ่าเห็นว่าสโมสร RFC Seraing ได้กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว จึงออกคำสั่งลงโทษทางวินัยแก่สโมสร RFC Seraing (Boyle, 2025) โดยลงโทษปรับเป็นจำนวนเงิน 150,000 ฟรังก์สวิส (Swiss Franc หรือ CHF) และห้ามรับนักกีฬาฟุตบอลมาขึ้นทะเบียนให้อยู่ภายใต้สังกัดเป็นจำนวน 4 ครั้งของช่วงเวลาที่ฟีฟ่ากำหนดให้สโมสรกีฬาฟุตบอลสามารถรับโอนนักกีฬาฟุตบอลขึ้นทะเบียนให้อยู่ภายใต้สังกัดได้ (Ban from registering new players for four consecutive registration periods) ต่อมาสโมสร RFC Seraing จึงยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของฟีฟ่า เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของฟีฟ่าทำหน้าที่พิจารณาข้อโต้แย้งคำสั่งลงโทษทางวินัยของคณะกรรมการวินัยของฟีฟ่า ต่อมาในปี 2016 คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของฟีฟ่าได้วินิจฉัยยืนตามคณะกรรมการวินัยของฟีฟ่า นั้นหมายความว่าสโมสร RFC Seraing ยังคงมีความผิดทางวินัยและต้องรับโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการวินัยของฟีฟ่าวินิจฉัยเอาไว้แต่เดิม ในปีเดียวกัน (2016) สโมสร RFC Seraing ได้นำข้อพิพาทระหว่างตนเองกับฟีฟ่า อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าไปฟ้องคดีต่อศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา สโมสร RFC Seraing โต้แย้งว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยที่ไม่ชอบด้วยกฎระเบียบของฟีฟ่า มีเนื้อหาขัดต่อกฎระเบียบของฟีฟ่า ทั้งยังกล่าวว่าหากสโมสร RFC Seraing มีความผิดทางวินัยจริง โทษทางวินัยที่ได้รับก็ไม่เหมาะสมหรือไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) ในการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษทางวินัยของฟีฟ่า ในเวลาต่อมา ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาได้วินิจฉัยกำหนดโทษทางวินัยให้น้อยลงเป็นห้ามรับนักกีฬาฟุตบอลมาขึ้นทะเบียนให้อยู่ภายใต้สังกัดเป็นจำนวน 3 ครั้งของช่วงเวลาที่ฟีฟ่ากำหนดให้สโมสรกีฬา

ฟุตบอลสามารถรับโอนนักกีฬาฟุตบอลขึ้นทะเบียนให้อยู่ภายใต้สังกัดได้ เท่ากับว่าศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาใช้ดุลพินิจกำหนดโทษทางวินัยให้เป็นไปอย่างอย่างสมเหตุสมผลและได้สัดส่วนกับความผิดทางวินัยที่ก่อขึ้น สโมสร RFC Seraing ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถขอให้ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นได้ (CAS 2016/A/4490, RFC Seraing v. FIFA, Award of 9 March 2017) (RFC Seraing v. FIFA, 2025) สโมสร RFC Seraing จึงได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส ซึ่งต่อมาศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส วินิจฉัยไปในทำนองที่รับรองการใช้อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬายืนยันว่าศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬามีอิสระในการใช้การอนุญาโตตุลาการมาวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่า ทั้งยังกล่าวยืนยันหนักแน่นด้วยว่าศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเป็นอิสระจากโครงสร้างการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่า เป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการที่ฟีฟ่ายอมรับนับถือให้มาใช้อำนาจควบคุมความชอบด้วยระเบียบควบคุมกิจกรรมทางการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่าอีกชั้นหนึ่ง นอกจากนี้ สโมสร RFC Seraing ยังให้ศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส วินิจฉัยในประเด็นที่ว่าข้อห้ามการถือครองสิทธิทางเศรษฐกิจของนักกีฬาฟุตบอลโดยบุคคลที่สาม (ข้อห้าม TPO) ของฟีฟ่าขัดต่อกฎหมายแข่งขันทางการค้าสหภาพยุโรป (EU Competition Law) และกฎหมายแข่งขันทางการค้าสวิส (Swiss Competition Law) หรือไม่ เพราะข้อห้ามดังกล่าวของฟีฟ่าน่าจะเป็นเงื่อนไขที่ให้ฟีฟ่าใช้อำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของตนมาจำกัดเสรีภาพทางการค้าของบรรดาผู้อยู่ภายใต้อำนาจการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของตน อันถือเป็นการใช้อำนาจวางกฎระเบียบไปในทางที่ผูกขาดทางการค้าในธุรกิจอุตสาหกรรมกีฬาฟุตบอลเอาไว้แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส วินิจฉัยในประเด็นนี้ว่าศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส มีหน้าที่เพียงตรวจสอบว่าเนื้อหาของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬามีเนื้อหาขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีแห่งประชาชน ตามหลักกฎหมายแพ่งสวิสหรือไม่เท่านั้น (Bastianon & Colucci, 2025) แต่ศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส ไม่มีอำนาจก้าวล่วงไปตัดสินว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬามีเนื้อหาขัดต่อกฎหมายสหภาพยุโรปหรือกฎหมายแข่งขันทางการค้าสวิส เหตุนี้เองศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส จึงยกฟ้องของสโมสร RFC Seraing (SFT Judgment of 20 February 2018, Case 4A_260/2017) (RFC Seraing v. FIFA, 2018) การที่ศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส ได้พิพากษาไปในทำนองนี้ ก็เปรียบเสมือนว่าศาลฎีกาของสมาพันธรัฐสวิส ยืนยันหลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (ในฐานะที่ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายสวิส) ซึ่งกฎหมายสวิสห้ามไม่ให้คู่ความนำประเด็นข้อพิพาทเดียวกันมาฟ้องร้องกันใหม่ในศาลยุติธรรมของรัฐหรือองค์กรตุลาการของบ้านเมืองอีก เพื่อให้ข้อพิพาทเป็นที่ยุติด้วยคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาอย่างเด็ดขาดและมีผลผูกพันคู่พิพาททุกฝ่าย

อนึ่ง ในช่วงเวลาก่อนที่ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาจะวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท สโมสร RFC Seraing ได้นำข้อพิพาทที่เกิดขึ้นไปฟ้องต่อศาลพาณิชย์บรัสเซล (Brussels Commercial Court หรือ Tribunal de l'entreprise) ซึ่งเป็นศาลยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมของประเทศเบลเยียมเพื่อขอให้วินิจฉัยว่าข้อห้าม TPO ของฟีฟ่าขัดต่อกฎหมายแข่งขันทางการค้าสหภาพยุโรปหรือไม่ (ด้วยว่าประเทศเบลเยียมเป็นประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (EU Members) จึงต้องยอมรับนับถือและปฏิบัติตามกฎหมายแข่งขันทางการค้าสหภาพยุโรปอย่างเคร่งครัด) ต่อมาศาลพาณิชย์บรัสเซลได้วินิจฉัยว่าคู่ความทุกฝ่ายต้องรอผลของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาในฐานะที่เป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการ และต้องยอมรับคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาพร้อมกับกำชับว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาถือเป็นที่สิ้นสุดในกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาในเขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอล

สากลของฟีฟ่าแล้ว อีกทั้งคู่ความทุกฝ่ายต้องยอมรับนับถือและผูกพันจะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ศาลพาณิชย์บรัลเซลซึ่งเป็นศาลยุติธรรมของบ้านเมืองตามกระบวนการยุติธรรมของรัฐไม่มีหน้าที่ที่จะไปตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายในข้อห้าม TPO ของฟีฟ่า เหตุนี้เองศาลพาณิชย์บรัลเซลจึงยกฟ้องคดีนี้ ต่อมาหลักจากที่ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาได้วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท (ดังที่กล่าวในข้างต้น) เรียบร้อยแล้ว สโมสร RFC Seraing ได้นำคดียื่นฟ้องต่อศาลอุทธรณ์ประเทศเบลเยียม (Belgian Courts of Appeal หรือ Cour d'appel) เพื่อให้วินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวอีก ศาลอุทธรณ์ประเทศเบลเยียมวินิจฉัยคล้อยตามศาลพาณิชย์บรัลเซลที่ว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาในฐานะที่เป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการถือเป็นที่สิ้นสุดในกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาในเขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่าแล้ว ยืนยันความเป็นที่สุดและการมีผลผูกพันคู่ความทุกฝ่ายตามหลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาด คู่ความทุกฝ่ายมีหน้าที่ต้องผูกพันที่จะปฏิบัติตามคำชี้ขาด หากคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ยอมปฏิบัติตาม คู่ความอีกฝ่ายย่อมสามารถยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมของรัฐเพื่อขอให้มีคำบังคับตามคำชี้ขาดได้ เท่ากับว่าศาลอุทธรณ์ประเทศเบลเยียมให้ความเห็นทางกฎหมายไปในทิศทางที่ปกป้องหลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาด ประหนึ่งว่าศาลยุติธรรมของรัฐยืนยันความเป็นอิสระของกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาในเขตอำนาจบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลสากลของฟีฟ่า ต่อมาสโมสร RFC Seraing ได้นำคดีมายื่นฟ้องศาลฎีกาประเทศเบลเยียม (Belgian Supreme Court หรือ Cour de Cassation) โดยสโมสร RFC Seraing ขอให้ศาลฎีกาประเทศเบลเยียมวินิจฉัยว่าตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายในข้อห้าม TPO ของฟีฟ่า ศาลฎีกาประเทศเบลเยียมพิเคราะห์ในเบื้องต้นเห็นว่าข้อห้าม TPO ของฟีฟ่าน่าจะมีเนื้อหาหรือสาระสำคัญที่จะขัดต่อกฎหมายแข่งขันทางการค้าสหภาพยุโรป ด้วยว่าประเทศเบลเยียมอันเป็นสถานที่ตั้งของสโมสร RFC Seraing เป็นประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป และสโมสร RFC Seraing ยังดำเนินกิจกรรมกีฬาฟุตบอลหรือเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่เกิดขึ้นในประเทศเบลเยียมซึ่งเป็นประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป เหตุนี้เองศาลฎีกาประเทศเบลเยียมจึงดำเนินการส่งข้อซักถามข้อกฎหมายเบื้องต้น (Preliminary Questions) ไปยังศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union หรือศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป) เพื่อให้ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป วินิจฉัยในประเด็นที่กล่าวมานี้ อันเป็นการใช้สิทธิของศาลฎีกาประเทศเบลเยียมตามมาตรา 267 ของ สนธิสัญญาว่าด้วยการทำงานของสหภาพยุโรป (Articles 267 of the Treaty on the Functioning of the European Union) (สนธิสัญญา TFEU) (Maḿko, 2017)ที่วางหลักเกณฑ์กำหนดกระบวนการส่งข้อซักถามประเด็นทางกฎหมายเบื้องต้น (Preliminary Reference Procedure) เพื่อให้ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ตีความข้อกฎหมายและให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายของสหภาพยุโรป ทำให้กฎหมายสหภาพยุโรปถูกนำใช้ไปในแนวทางเดียวกันในทุกประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

4. คดี RFC Seraing v. FIFA และผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬา

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป จึงได้รับข้อซักถามประเด็นทางกฎหมายเบื้องต้นดังกล่าวเอาไว้พิจารณา ในเวลาต่อมาศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป จึงวินิจฉัยตอบข้อซักถามประเด็นทางกฎหมายเบื้องต้นในคดี RFC Seraing v. FIFA (คำพิพากษาของศาลสหภาพยุโรปในคดีที่ C-600/23) (Case C-600/23) (Royal Football Club Seraing SA v. FIFA, 2025) ว่าการยึดและบังคับใช้หลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาด ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 19 (1) ของสนธิสัญญาสหภาพยุโรป (Article 19 (1) of the Treaty on European Union (สนธิสัญญา TEU)) ที่วางหลักเกณฑ์ให้ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต้องมีมีหน้าที่ต้องจัดให้มีมาตรการเยียวยาอย่างเพียงพอเพื่อสร้างความมั่นใจได้ว่ากฎหมายสหภาพยุโรปจะได้รับรองหรือคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพในเขตอำนาจของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป และไม่ฝ่าฝืนมาตรา 47 แห่งกฎบัตรว่าด้วยสิทธิ

ขั้นพื้นฐานสหภาพยุโรป (Article 47 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union) (สนธิสัญญา TFEU) ที่วางหลักเกณฑ์ให้กรณีที่สิทธิเสรีภาพของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่กฎหมายสหภาพยุโรปประสงค์ที่จะปกป้องคุ้มครองถูกล่วงละเมิด บุคคลดังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม (Singh & Rana, 2026) ด้วยเหตุนี้ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปจึงวินิจฉัยตอบข้อซักถามปัญหาทางกฎหมายเบื้องต้นว่าศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (ศาลฎีกาประเทศเบลเยียม) สามารถใช้อำนาจของตน ทบทวนความชอบด้วยกฎหมายในเนื้อหาคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเพื่อตรวจสอบว่าเนื้อหาคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาสอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนดังปรากฏในกฎหมายสหภาพยุโรปหรือไม่ ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ได้วางหลักการสำคัญเอาไว้ในทางที่เปิดช่องหรือเปิดโอกาสให้ศาลยุติธรรมในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอาจใช้อำนาจทบทวนความชอบด้วยกฎหมาย (Judicial Review) ของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาที่ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาได้วินิจฉัยชี้ขาดเอาไว้ กรณีที่คำวินิจฉัยมีเนื้อหาสาระสำคัญที่ขัดแย้งต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือฝ่าฝืนสาระสำคัญของกฎหมายแข่งขันทางการค้าของสหภาพยุโรปได้ (Landolt, 2025) นั้นหมายความว่าถ้ามีประเด็นพิพาทเกิดขึ้นจากการบังคับใช้คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาที่วินิจฉัยชี้ขาดบนพื้นฐานของหลักการที่ปรากฏอยู่ในกฎระเบียบของฟีฟ่า ศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปมีโอกาสใช้อำนาจตั้งคำถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาที่วินิจฉัยตามกฎระเบียบของฟีฟ่า (Hülsk̈otter, 2026) การวางหลักการของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ที่เกิดขึ้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ยืนยันอย่างชัดเจนว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาไม่ได้ถูกปกป้องคุ้มครองจากหลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดเสมอไป คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาไม่ถูกรับรองคุ้มครองจากหลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬานั้นหมายความว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬายังไม่มีผลผูกพันคู่พิพาททุกฝ่ายโดยอัตโนมัติ (No Automatic Legal Finality) อย่างเช่นดังเดิมที่ผ่านมา (Boddin, 2025) ถ้าหากคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาดังกล่าวมีเนื้อหาหรือสาระสำคัญที่ขัดแย้งกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนดังปรากฏในกฎหมายสหภาพยุโรป ศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปสามารถร้องขอให้ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปช่วยตรวจสอบว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬามีเนื้อหาหรือสาระสำคัญที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ เท่ากับว่าศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต้องช่วยกลั่นกรองตรวจสอบในเบื้องต้น (Duty to Preliminary Check) (Cuniberti, 2025) ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่ามีเนื้อหาหรือสาระสำคัญของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาขัดแย้งกับกฎหมายสหภาพยุโรปหรือไม่ เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการสิ้นไปของความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬา (Loss of Automatic Finality) (Singh, 2026) ซึ่งแต่เดิมผู้คนในวงการกีฬาสากลยึดถือสังคมยึดถือความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาอย่างเหนียวแน่นและเคารพสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน

5. วิเคราะห์องค์ความรู้

บทความนี้ได้ข้อค้นพบว่าการที่ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป อธิบายในวินิจฉัยตอบข้อซักถามประเด็นทางกฎหมายเบื้องต้นในคดี RFC Seraing v. FIFA (Royal Football Club Seraing SA v. FIFA, 2025) เช่นว่านี้ ก็เท่ากับศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป วางบรรทัดฐานว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการ

ทางการกีฬาไม่ถือเป็นที่สุดโดยอัตโนมัติในเขตอำนาจศาลของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ถ้าคำชี้ขาดมีเนื้อหาทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดไม่สอดคล้องกับประเด็นความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตามที่กฎหมายสหภาพยุโรปได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้ การวินิจฉัยในทำนองนี้เท่ากับว่าสหภาพยุโรปทำลายจารีตประเพณีแห่งกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬา ที่ยึดถือมาช้านานว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาซึ่งเป็นสถาบันระงับข้อพิพาทชั้นสูงสุดของกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬา และให้ถือว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเป็นคำชี้ขาดขั้นสุดท้ายในกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬาที่ทำให้ข้อพิพาทนั้นสิ้นสุด พร้อมกับให้คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬามีผลผูกพันคู่พิพาททุกฝ่ายโดยอัตโนมัติตามหลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาด ซึ่งเท่ากับว่าศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปวางบรรทัดฐานทำลายหลักการและแนวปฏิบัติที่กระบวนการยุติธรรมทางการกีฬายึดถือสืบต่อกันมาเป็นเวลานานจนกลายเป็นความรู้สึกร่วมกันว่าศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเป็นสถาบันระงับข้อพิพาททางการกีฬาที่มีอำนาจหน้าที่มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทเป็นชั้นสุดท้าย และให้คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาถือเป็นที่สุด ผูกพันคู่พิพาทโดยอัตโนมัติ

บทความฉบับนี้วิเคราะห์ว่าการที่ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป อธิบายในวินิจฉัยตอบข้อซักถามประเด็นทางกฎหมายเบื้องต้นในคดี RFC Seraing v. FIFA เป็นการวินิจฉัยที่สอดคล้องกับหลักการที่ว่าคำชี้ขาดโดยสถาบันอนุญาโตตุลาการต้องไม่ขัดแย้งกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนของประเทศที่ต้องต้องการให้คำชี้ขาดมีผลบังคับใช้ ที่ปรากฏในมาตรา V(2)(b) แห่งอนุสัญญานิวยอร์ก (Article V(2)(b) of the New York Convention) หรืออนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการบังคับตามคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ค.ศ. 1958 (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards 1958) ซึ่งประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปยอมรับนับถือหลักการนี้ในทำนองที่ว่าศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพโรปมีอำนาจทบทวนความชอบด้วยกฎหมาย หรือพิจารณาการบังคับตามคำชี้ขาดของสถาบันอนุญาโตตุลาการได้ หากปรากฏว่าคำชี้ขาดดังกล่าวนั้น มีเนื้อหาหรือสาระสำคัญขัดหรือแย้งต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตามที่กฎหมายภายในประเทศสมาชิกได้บัญญัติเอาไว้ อีกทั้ง การที่ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป อธิบายในวินิจฉัยตอบข้อซักถามประเด็นทางกฎหมายเบื้องต้นในคดี RFC Seraing v. FIFA อาจเป็นการวินิจฉัยที่สอดรับกับหลักเกณฑ์ในมาตรา III ของอนุสัญญานิวยอร์ก (Article III of the New York Convention) ที่วางหลักเกณฑ์เกณฑ์ว่ารัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวต้องรับรอง คุ้มครองและบังคับใช้คำชี้ขาดของสถาบันอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ นั้นหมายความว่ารัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวที่เป็นประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต้องยอมรับนับถือคำชี้ขาดของสถาบันอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปและสถาบันอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศที่ตั้งอยู่นอกประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป กล่าวอีกนัยหนึ่งรัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวที่เป็นประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต้องยอมรับนับถือคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาในฐานะสถาบันอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ เพียงแต่ว่าถ้าถ้อยคำหรือเนื้อความของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาในฐานะสถาบันอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติว่าด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนดังปรากฏในกฎหมายสหภาพยุโรปแล้ว ศาลยุติธรรมของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอาจยื่นมือเข้ามาพิจารณาทบทวนความชอบด้วยกฎหมายในประเด็นนี้ได้ อีกทั้งกฎหมายสหภาพยุโรปมักกำหนดให้บรรดาประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปวางบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างประสานสอดคล้องกันในทางกฎหมาย (Harmonisation) นั้นหมายความว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนทั้งหมดมีความสอดคล้องต้องกัน และประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต้องรวมน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการช่วยตรวจสอบว่าคำชี้ขาดของศาล

อนุญาโตตุลาการทางการกีฬามีประเด็นใดที่ขัดแย้งกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนที่กฎหมายสหภาพยุโรปมุ่งประสงค์ที่จะปกป้องคุ้มครองหรือไม่

อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ยื่นมือเข้ามาตรวจสอบเนื้อหาของกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาฟุตบอลของฟีฟ่ากับพิจารณาสาระสำคัญของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาย่อมนำไปสู่การลดทอนความศักดิ์สิทธิของกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารปกครองกีฬาของฟีฟ่ากับสร้างอุปสรรคต่อการบังคับใช้คำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาข้ามพรมแดน ทำให้ผู้คนในวงการกีฬาฟุตบอลไม่อาจคาดการณ์ถึงผลจากการระงับข้อพิพาทภายใต้กระบวนการยุติธรรมของฟีฟ่าได้อย่างที่ผ่านมา อีกทั้งยังลดทอนความเป็นอิสระของการบริหารปกครองกีฬา ที่แต่เดิมมีความเชื่อว่าการบริหารปกครองกีฬากับกระบวนการยุติธรรมทางกีฬาต้องเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายตุลาการของประเทศหนึ่งประเทศใดหรือองค์กรเหนือชาติองค์กรหนึ่งองค์กรใด (Chappelet, 2010) มีสถานะแยกต่างหากออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักของรัฐ มีเขตอำนาจระงับข้อพิพาทและกลไกจัดการข้อพิพาทเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้มีสถาบันระงับข้อพิพาทเป็นของตนเอง รวมถึงมีการยอมรับนับถือให้ศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางการกีฬา ความเห็นของผู้เขียนสอดคล้องกับความเห็นของ Smirnova และคณะ (2025) ที่อธิบายว่าเป็นนัยว่าการยื่นมือเข้ามาศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ในการวินิจฉัยตอบข้อซักถามประเด็นทางกฎหมายเบื้องต้นในคดี RFC Seraing v. FIFA ย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระขององค์กรบริหารปกครองกีฬากับความเป็นอิสระของกระบวนการยุติธรรมทางกีฬา ซึ่งมีแนวโน้มที่อาจถูกแทรกแซงได้อีกในอนาคต

สรุปองค์ความรู้

ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป วางบรรทัดฐานในคดี RFC Seraing v. FIFA (Royal Football Club Seraing SA v. FIFA, 2025) ก็เท่ากับศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป ทำลายความรู้สึกร่วมกันว่าศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเป็นสถาบันระงับข้อพิพาททางการกีฬาที่มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทเป็นชั้นสุดท้าย อีกทั้งยังบั่นทอนน่าเชื่อถือของคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาในทำนองที่ไม่ให้ยึดถือว่าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬาเป็นที่สุด และสามารถผูกพันคู่พิพาทโดยอัตโนมัติตามหลัก Res Judicata หรือหลักความเป็นที่สุดของคำชี้ขาดได้อีกต่อไป ถ้าคำชี้ขาดของศาลอนุญาโตตุลาการทางการกีฬามีเนื้อหาขัดหรือแย้งกับกฎหมายสหภาพยุโรปที่ประสงค์จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีแห่งประชาชน

References

Al Sulaiti, E., & Teixeira, R. J. C. (2019, July 24). *Third party ownership of player's economic rights*. Essa Al Sulaiti Law Firm. https://www.eslaa.com/wp-content/uploads/2020/09/Third_Party_Ownership_of_Player_s_Economic_Rights_pdf.pdf

Baddeley, M. (2020). The extraordinary autonomy of sports bodies under Swiss law: Lessons to be drawn. *International Sports Law Journal, 20*(1–2), 3–17. https://doi.org/10.1007/s40318-019-00163-6

Batmunkh, E. (2021). Role of football in international business and economy. *Management Science and Business Decisions, 1*(2), 39–56. https://doi.org/10.52812/msbd.20

Bastianon, S., & Colucci, M. (2025). Sports arbitration and effective judicial protection under EU law: The RFC Seraing case. *Rivista di Diritto ed Economia dello Sport, 21*, 1–22. https://www.rdes.it/RDES_2025_BASTIANON-COLUCCI_SERAING_copyright.pdf

Boddin, M. H. (2025). Ordre public scores the winner as mandatory arbitration watches from the bench: The CJEU's decision in Case C-600/23 Royal Seraing Football Club. *European Papers, 10*(3), 669–685. https://doi.org/10.15166/2499-8249/849

Boyle, C. (2025, December 14). *Reconsidering finality: The rollback of res judicata in sports arbitration. Arbitration Law Review Blog*. Pennsylvania State University. https://sites.psu.edu/arbitrationlawreview/2025/12/14/reconsidering-finality-the-rollback-of-res-judicata-in-sports-arbitration/

Cazotto, G. N., Fronzaglia, M., & Racy, J. (2022). Institutional aspects of FIFA governance and its impact on international relations. *American Journal of Industrial and Business Management, 12*(5), 824–839. https://doi.org/10.4236/ajibm.2022.125043

Chappelet, J.-L. (2010). *Autonomy of sport in Europe*. Council of Europe Publishing.

Court of Justice of the European Union (Grand Chamber). (2025, August 1). *Royal Football Club Seraing SA v Fédération internationale de football association (FIFA) and Others* (Case C‑600/23, ECLI:EU:C:2025:617). EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62023CJ0600

Cuniberti, G. (2025, September 17). *Mandatory recognition procedure for arbitral awards?* EAPIL Blog. https://eapil.org/2025/09/17/mandatory-recognition-procedure-for-arbitral-awards/

Fédération Internationale de Football Association. (n.d.). *Judicial bodies*. FIFA. https://inside.fifa.com/legal/judicial-bodies

Fédération Internationale de Football Association. (2016, March 29). *Several clubs sanctioned for breach of third-party influence, third-party ownership rules*. FIFA. https://inside.fifa.com/organisation/media-releases/several-clubs-sanctioned-for-breach-of-third-party-influence-third-par-2772984

Fédération Internationale de Football Association. (2020, September 9). *FIFA publishes first-ever manual on third-party influence and ownership*. FIFA. https://inside.fifa.com/legal/media-releases/fifa-publishes-first-ever-manual-on-third-party-influence-and-ownership

Hamerník, P. (2023). *Autonomous law of international sports associations as an equivalent to a superstate and borders of legality of its powers*. Institute of State and Law of the Czech Academy of Sciences. https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/books/USAP%20-%20Hamernik%20-%20SAZBA%20-%200.5%20(jednostrany).pdf

Haas, U. (2026). The relationship between association tribunals and the Court of Arbitration for Sport. *FIFA Legal Journal, 1*, 82–102. https://legaljournal.fifa.com/index.php/fifa/article/view/5

Hülsk̈otter, T. (2026). Effective judicial protection against arbitral awards in EU law: The Seraing powers. *International Sports Law Journal, 26*, 306–317. https://doi.org/10.1007/s40318-025-00331-x

Hylton, J. G. (2017). How FIFA used the principle of autonomy of sport to shield corruption in the Sepp Blatter era. *Maryland Journal of International Law, 32*(1), 134–171. https://digitalcommons.law.umaryland.edu/mjil/vol32/iss1/6

Landolt, P. (2025, August 21). *The CJEU's judgment in RFC Seraing v. FIFA: Legal clarity but diminished finality and independence of sports awards*. Kluwer Arbitration Blog. https://legalblogs.wolterskluwer.com/arbitration-blog/the-cjeus-judgment-in-rfc-seraing-v-fifa-legal-clarity-but-diminished-finality-and-independence-of-sports-awards

Mańko, R. (2017). *Preliminary reference procedure* (Members' Research Service Briefing). European Parliament. https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608628/EPRS_BRI(2017)608628_EN.pdf

Mercado Jaén, P., Bistaraki, A., & Schubert, M. (2026). The universal game? Deconstructing FIFA's human rights discourse. *International Sports Law Journal, 26*, 69–87. https://doi.org/10.1007/s40318-025-00306-y

Peiffer, C. (2019). RFC Seraing & Doyen Sports v. FIFA: Changing the rules of the game in international sports arbitration? *New York University Journal of International Law and Politics, 51*(4), 1359–1374. https://nyujilp.org/wp-content/uploads/2019/09/NYI410.pdf

Perruchoud, M. (2023). Application of Swiss law and influence of Swiss protection of legal personality in international sport: A necessity to ensure equality of treatment among competitors? *International Sports Law Journal, 23*, 340–356. https://doi.org/10.1007/s40318-023-00251-8

Podszun, R., & Kirk, A. (2025). FIFA's football agent regulations and European competition law. *Journal of Antitrust Enforcement, 13*(2), 458–483. https://doi.org/10.1093/jaenfo/jnae045

RFC Seraing v. Fédération Internationale de Football Association (FIFA), CAS 2016/A/4490 (Court of Arbitration for Sport, March 9, 2017). https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/4490.pdf

Royal Football Club Seraing SA v. Fédération internationale de football association (FIFA) and Others, C-600/23, ECLI:EU:C:2025:617 (Court of Justice of the European Union, Grand Chamber, August 1, 2025). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62023CJ0600

Singh, D. (2026, January 25). *The Seraing revolution: How the ECJ dismantled the fortress of sports arbitration. Columbia Journal of European Law Online (Preliminary Reference)*. https://cjel.law.columbia.edu/preliminary-reference/2026/the-seraing-revolution-how-the-ecj-dismantled-the-fortress-of-sports-arbitration

Singh, A., & Rana, M. (2026). Recalibrating sports arbitration in the EU: Lessons from RFC Seraing v. FIFA. Arbitration: *The International Journal of Arbitration, Mediation and Dispute Management, 92*(1), 153–170. https://pure.jgu.edu.in/id/eprint/10930/

Smirnova, V., Mercado Jaén, P. J., Preuss, H., Könecke, T., & Schubert, M. (2025). The autonomy of sport concept: A scoping review. *Frontiers in Sports and Active Living, 7*, Article 1593673. https://doi.org/10.3389/fspor.2025.1593673

van Maren, O., Duval, A., La Liga, Peeters, T., Szymanski, S., Garcia, B., Lindholm, J., Morrow, S., Petr, M., & Rigozzi, A. (2016). Debating FIFA's TPO ban: ASSER International Sports Law Blog symposium. *International Sports Law Journal, 15*(3–4), 233–252. https://doi.org/10.1007/s40318-015-0080-x

ISSN 3057-076X (Online)